

Halina Dudzińska

Jan Sarapuk (1907-1997)

Rocznik Kolbuszowski 4, 205-207

2000

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

pracy, przy tym Zarządzie - Muzeum Pożarnictwa. Przedstawiało ono historię OSP w powiecie kolbuszowskim i zgromadziło wiele strażackich pamiątek. Pełnił obowiązki kustosa tego muzeum do roku 1986 do chwili, gdy Muzeum Pożarnictwa zostało przejęte przez kolbuszowskie Muzeum Kultury Ludowej. Przeszedłszy na emeryturę pracował jeszcze na pół etatu w MKL.

Wincenty Szular był bardzo dobrym, uczciwym, życzliwym dla ludzi człowiekiem. Za pracę zawodową i społeczną otrzymał różne odznaczenia. Dzieci jego uzyskawszy wyższe wykształcenie, osiedliły się poza Kolbuszową. Wincenty Szular zmarł w 1992 roku i jest pochowany na cmentarzu w Kolbuszowej.

Jan Sarapuk/1907-1997/

W dniu 11 stycznia 1997 roku zmarł w Kolbuszowej **Jan Sarapuk** - długoletni nauczyciel i kierownik szkół podstawowych w powiecie kolbuszowskim i w Kolbuszowej, oraz aktywny członek Zarządu Towarzystwa Kultury im. Juliana Macieja Goslara.

Jan Sarapuk urodził się 7 maja 1907 r. w Płazowie, w okolicy Lubaczowa, jako syn Jana i Ewy Skrzypek, rolników. Szkołę powszechną ukończył w rodzinnej wsi, a Seminarium Nauczycielskie w Sokalu na Wołyniu, uzyskując w 1928 r., dyplom nauczyciela szkoły powszechnej. Następnie odbył służbę wojskową. Ukończywszy Szkołę Podchorążych Rezerwy Piechoty, dostał stopień podchorążego, po czym podjął pracę nauczyciela w szkole powszechnej we wsi Trzęsówka w powiecie kolbuszowskim.

Jan Sarapuk był zdolnym, bardzo obowiązkowym, pracowitym człowiekiem o charakterze społecznika. Posiadał zdolności muzyczne i dobry głos, stąd śpiew stał się jego ulubionym przedmiotem szkolnym. Pracując w Trzęsówce, ożenił się w 1931 r. z Eugenią Golis, kolbuszowianką, też nauczycielką. Został ojcem trojga dzieci: dwóch córek i syna. W Trzęsówce istniały wtedy dwór i folwark, a Celina z Wiśniewskich Niesiołowska-Otowska i jej przyjaciele, działali na rzecz podniesienia poziomu materialnego i kultury mieszkańców wsi, zwłaszcza dzieci i młodzieży. Z przyjaciół Celiny Otowskiej przede wszystkim należy wymienić Zygmunta Nowakowskiego, jednego z redaktorów gazety „Ilustrowany Kurier Codzienny”, zamieszkałego, w miesiącach zimowych w Krakowie, a letnich w Trzęsówce. Z. Nowakowski zaprzyjaźnił się z Janem Sarapukiem i z młodzieżą z Trzęsówki, należał do uczniowskiego zespołu sportowego, odwiedzał szkołę

i pisał o niej felietony w Kurierze. W okresie wakacji bywali w pałacu Celiny Otowskiej ludzie ze świata kultury i sztuki z Krakowa i ze Lwowa.

Jan Sarapuk podnosił swoje kwalifikacje zawodowe. W 1933 r. złożył wymagany wówczas egzamin praktyczny dla nauczycieli szkół powszechnych, w 1936 r. ukończył w Poznaniu, Wyższy Kurs Nauczycieli Śpiewu i Wychowania Fizycznego, potem Kurs Śpiewu Liceum Krzemienieckiego I i II stopnia, oraz kurs dla dyrygentów Wiejskich Zespołów Śpiewaczych w Lublinie. Uczestniczył też w wakacyjnych ćwiczeniach wojskowych i otrzymał stopień podporucznika Wojska Polskiego. Będąc w Trzęsówce, pracował społecznie w czasie wznoszenia tam nowego, murowanego budynku szkolnego i Domu Kółka Rolniczego.

Tuż przed II wojną światową Jan Sarapuk dostał pracę nauczyciela Szkoły Męskiej w Kolbuszowej. W lutym 1940 r., w czasie wojny, Niemcy wymienili nauczycieli z powiatu kolbuszowskiego i rzeszowskiego. Jan Sarapuk pracował w powiecie rzeszowskim, w Godowej, w Bonarówce i w Gwoździance. Był to ciężki okres w życiu rodziny Sarapuków, zamieszkałej w Kolbuszowej, gdyż Eugenia Sarapukowa, jak wszystkie mężatki, nie pracowała, a okupacyjne nauczycielskie pensje były bardzo małe.

W sierpniu 1944 r. okupacja niemiecka w powiecie kolbuszowskim skończyła się. Przybyła armia sowiecka. Powstała Polska Ludowa, socjalistyczna. Oficerowie, podoficerowie i roczniki młodych mężczyzn zostali powołani do Ludowego Wojska Polskiego. Jan Sarapuk zgłosił się i służył w VI Dywizji I Armii Wojska Polskiego, która doszła w walkach do Wału Pomorskiego. Pełnił obowiązki kwatermistrza w kompanii. Zdemobilizowany w końcu 1945 r., powrócił do Kolbuszowej i do pracy w szkole. Został kierownikiem szkoły w Weryni. Wstąpił do Polskiej Partii Socjalistycznej (PPS), a w 1948 r. znalazł się w szeregach Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej.

Z dniem 1 września 1950 r. Jan Sarapuk objął kierownictwo kolbuszowskiej szkoły żeńskiej, przekształconej właśnie na koedukacyjną Szkołę Podstawową Nr 2. Piastował to stanowisko bardzo ofiarnie i rzetelnie przez całe dwadzieścia dwa lata, nie myśląc o własnych korzyściach materialnych, tylko o pożytkach szkoły i młodzieży. Liczba mieszkańców Kolbuszowej i dzieci w wieku szkolnym stale wzrastała. Budynek szkoły nr 2, zbudowany przed I wojną światową, należało rozbudować. Jan Sarapuk pozyskał dużą działkę i w 1967 r. utworzył Społeczny Komitet Rozbudowy Szkoły, nadzorując jego prace przy powiększaniu dotychczasowego budynku o kilka izb. Dbał również o wysoki poziom dydaktyczny Zakładu. Szkoła stała się wiodącą. Odbywały się w niej konferencje metodyczne dla nauczycieli, praktyki pedagogiczne dla studentów, funkcjonował chór szkolny, organizowano przedstawienia.

Społecznie, Jan Sarapuk był w latach 1954 - 1974 członkiem Miejskiej Rady Narodowej i przewodniczącym Komisji Oświaty przy tej Radzie. W latach 1950 - 1965 pełnił obowiązki prezesa Zarządu Oddziału Powiatowego

ZNP w Kolbuszowej i członka Zarządu Okręgu tego Związku w Rzeszowie. Należał do Rady Społecznej przy Powiatowym Domu Kultury i prowadził przy PDK - chór. Był współtwórcą Społecznego Ogniska Muzycznego, które dzisiaj stało się już Szkołą Muzyczną. Należał do Powiatowej Rady Przyjaciół Harcerstwa i zgadzał się na urządzenie, w Szkole Podstawowej numer 2, w czasie wakacji, harcerskiego Schroniska Wycieczkowego. Był członkiem Związku Bojowników o Wolność i Demokrację, członkiem Frontu Jedności Narodu, Komitetu Budowy Kolei, Komitetu Gazyfikacji Miasta i był, przez długie lata, członkiem Zarządu Towarzystwa Opieki nad Zabytkami w Kolbuszowej, przekształconego w 1972 r. w Towarzystwo Kultury im. Juliana Macieja Goslara.

W uznaniu zasług w pracy zawodowej i społecznej, dyrektor Jan Sarapuk otrzymał w Polsce Ludowej, następujące odznaczenia: Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Złoty Krzyż Zasługi, Medal Zwycięstwa i Wolności 1945 r., Złotą Odznakę ZNP, Medal Komisji Edukacji Narodowej (z 1983 r.), Medal XXX-lecia PRL, Odznakę Tysiąclecia Państwa Polskiego, Odznakę - Zasłużony Działacz Kultury, Odznakę - Zasłużony dla Województwa Rzeszowskiego. Został również wpisany do Księgi Zasłużonych dla Miasta i Gminy Kolbuszowa.

Dzieci Jana Sarapuka uzyskały wyższe wykształcenie i osiedliły się poza Kolbuszową. On mieszkał początkowo przy szkole nr 2, a od 1967 r. w dwuizbowym mieszkaniu, w bloku przy ul. J. Piłsudskiego. W 1972 r. przeszedł na emeryturę. Długo cieszył się dobrym zdrowiem i doczekał pięknego wieku. W pracach Ogniska Muzycznego i Zarządu Towarzystwa Kultury udzielał się prawie do ostatnich lat życia. Zmarł w dniu 11 stycznia 1997 r. i spoczął na kolbuszowskim cmentarzu